

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 29 sierpnia 2013 r. (...) Spółka z o.o. z siedzibą w P. wniosła o ustalenie, że jej poprzednik prawny nabył przez zasiedzenie w dniu 31 grudnia 1983 r. ograniczone prawo rzeczowe w postaci służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu polegającej na nieodpłatnym korzystaniu (w szczególności eksploatacji, dokonywaniu kontroli, przeglądów, konserwacji, modernizacji i remontów, usuwaniu awarii, wymianie urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej, wycince ewentualnych zadrzewień i zakrzewień uniemożliwiających właściwą obsługę i eksploatację tych urządzeń, swobodnego dostępu do nich w celu wykonywania prac przyłączeniowych oraz naprawie wstępu na obciążony grunt w celu wykonywania przedmiotowych prac a także na dystrybucji energii elektrycznej oraz na obowiązku powstrzymania się przez każdoczesnego właściciela nieruchomości obciążonej od wznoszenia budowli i upraw pod linią i obok słupów energetycznych w odległości zgodnej z obowiązującymi przepisami) ze:

- 133 m² nieruchomości uczestniczki H. M. stanowiącej działkę gruntu numer (...) położonej w miejscowości S., Gmina M., dla której Sąd Rejonowy w Gryfinie prowadzi księgę wieczystą numer (...) w części, na której posadowione jest urządzenie infrastruktury elektroenergetycznej w postaci linii napowietrznej 15 kV numer 115, pas gruntu o szerokości 3,8 metra i długości 35 metrów, łączna powierzchnia 133 metry kwadratowe;
- 228 m² nieruchomości uczestniczki H. M. stanowiącej działkę gruntu numer (...) położonej w miejscowości S., Gmina M., dla której Sąd Rejonowy w Gryfinie prowadzi księgę wieczystą numer (...) w części, na której posadowione jest urządzenie infrastruktury elektroenergetycznej w postaci linii napowietrznej 15 kV numer 115, pas gruntu o szerokości 3,8 metra i długości 60 metrów, łączna powierzchnia 228 metrów kwadratowych;
- 380 m² nieruchomości uczestniczki H. M. stanowiącej działkę gruntu numer (...) położonej w miejscowości S., Gmina M., dla której Sąd Rejonowy w Gryfinie prowadzi księgę wieczystą numer (...) w części, na której posadowione jest urządzenie infrastruktury elektroenergetycznej w postaci linii napowietrznej 15 kV numer 115, pas gruntu o szerokości 3,8 metra i długości 100 metrów, łączna powierzchnia 380 metrów kwadratowych.

Wniosła także o zasądzenie na jej rzecz od uczestników kosztów niniejszego postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego powiększonych o zwrot opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

(...) Spółka Akcyjna w P. w piśmie z 18 września 2013 r. wniosła o uwzględnienie wniosku.

W odpowiedzi na wniosek zawartej w piśmie z 23 września 2013 r. uczestniczka H. M. wniosła o oddalenie wniosku i obciążenie wnioskodawcy kosztami postępowania w całości. Zaprzeczyła temu, aby doszło do zasiedzenia przez wnioskodawczynię części należących do uczestniczki gruntów w ilości metrów określonych w treści wniosku, wskazała, iż nie upłynął jeszcze wymagany przez ustawę okresu 30 lat, zaś wnioskodawczyni i jego poprzednicy prawni byli w złej wierze, albowiem zdawali sobie sprawę z tego, że nie mają tytułu prawnego do korzystania z gruntu uczestniczki. Podniosła, iż przed uchyceniem zasady jednolitej własności państwowej przedsiębiorstwa państwowe, a za takie podmioty należy uznać poprzednika prawnego wnioskodawczyni, tj. Zakłady (...), Zachodni O. Energetyczny P. oraz Zakład (...) w S. Przedsiębiorstwo Państwowe, wykonywały jedynie władztwo faktyczne i uprawnienia wynikające z tzw. zarządu operatywnego mienia należącego do Skarbu Państwa w zakresie odpowiadającym posiadaniu zależnemu, a zatem nie były nigdy posiadaczami samoistnymi. Zarzuciła, iż wnioskodawczyni nie przedłożyła żadnych dowodów, które wskazywałyby na to, w jaki sposób i na mocy jakich czynności doszło do posadowienia tych urządzeń. Zwróciła także uwagę, że zasiedzenie w razie ziszczenia się przesłanek przewidzianych w art. 172 k.c. mogło nastąpić nie przez państwową osobę prawną sprawującą zarząd, lecz przez Skarb Państwa, a przedsiębiorstwa państwowe będące poprzednikami prawnymi wnioskodawczyni, korzystając z nieruchomości w zakresie niezbędnym do eksploatacji znajdujących się na niej urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej, wykonywały jedynie uprawnienia należące do sfery mienia państwowego. Zdaniem uczestniczki z tego względu dopiero po przekształceniu przedsiębiorstwa

państwowego w spółkę akcyjną, co miało miejsce 12 lipca 1993 r. zaczął biec okres niezbędny do zasiedzenia nieruchomości, który upłynie zatem dopiero w 2023 r.

W piśmie z dnia 25 października 2013 r. wnioskodawczyni (...) Spółka z o.o. z siedzibą w P. rozszerzyła dochodzone w niniejszej sprawie zadanie w ten sposób, iż wniosła o ustalenie, że jej poprzednik prawny nabył przez zasiedzenie w dniu 31 grudnia 1983 r. ograniczone prawo rzeczowe w postaci służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu polegającej na nieodpłatnym korzystaniu ze 152 m² nieruchomości uczestniczki H. M. stanowiącej działkę gruntu numer (...) położonej w miejscowości S., Gmina M., dla której Sąd Rejonowy w Gryfinie prowadzi księgę wieczystą numer (...) w części, na której posadowione jest urządzenie infrastruktury elektroenergetycznej w postaci linii napowietrznej 15 kV numer 115, pas gruntu o szerokości 3,8 metra i długości 40 metrów, łączna powierzchnia 152 metry kwadratowe.

Postanowieniem z dnia 12 lutego 2014 r. wydanym w niniejszej sprawie, uprzednio rozpoznawanej pod sygn. akt: I Ns 978/13, tutejszy Sąd w punkcie:

I. stwierdził, że Skarb Państwa Zakłady (...) nabył w dniu 31 grudnia 1983 roku przez zasiedzenie ograniczone prawo rzeczowe w postaci służebności gruntowej w treści odpowiadającej służebności przesyłu polegającej na nieodpłatnym korzystaniu (w szczególności eksploatacji, dokonywaniu kontroli, przeglądów, konserwacji, modernizacji i remontów, usuwaniu awarii, wymianie urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej, wycince ewentualnych zadrzewień i zakrzewień uniemożliwiających właściwą obsługę i eksploatację tych urządzeń, swobodnego dostępu do nich w celu wykonywania prac przyłączeniowych oraz naprawie wstępu na obciążony grunt w celu wykonywania przedmiotowych prac a także na dystrybucji energii elektrycznej oraz na obowiązku powstrzymania się przez każdorazowego właściciela nieruchomości obciążonej od wznoszenia budowli i upraw pod linią i obok słupów energetycznych w odległości zgodnej z obowiązującymi przepisami) ze 133 metrów kwadratowych nieruchomości uczestniczki H. M. stanowiącej działkę gruntu numer (...) położonej w miejscowości S., Gmina M., dla której Sąd Rejonowy w Gryfinie prowadzi księgę wieczystą numer (...) w części, na której posadowione jest urządzenie infrastruktury elektroenergetycznej w postaci linii napowietrznej 15 kV numer 115, pas gruntu o szerokości 3,8 metra i długości 35 metrów, łączna powierzchnia 133 metry kwadratowe;

II. stwierdził, że Skarb Państwa Zakłady (...) nabył w dniu 31 grudnia 1983 roku przez zasiedzenie ograniczone prawo rzeczowe w postaci służebności gruntowej w treści odpowiadającej służebności przesyłu polegającej na nieodpłatnym korzystaniu (w szczególności eksploatacji, dokonywaniu kontroli, przeglądów, konserwacji, modernizacji i remontów, usuwaniu awarii, wymianie urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej, wycince ewentualnych zadrzewień i zakrzewień uniemożliwiających właściwą obsługę i eksploatację tych urządzeń, swobodnego dostępu do nich w celu wykonywania prac przyłączeniowych oraz naprawie wstępu na obciążony grunt w celu wykonywania przedmiotowych prac a także na dystrybucji energii elektrycznej oraz na obowiązku powstrzymania się przez każdorazowego właściciela nieruchomości obciążonej od wznoszenia budowli i upraw pod linią i obok słupów energetycznych w odległości zgodnej z obowiązującymi przepisami) z 228 metrów kwadratowych nieruchomości uczestniczki H. M. stanowiącej działkę gruntu numer (...) położonej w miejscowości S., Gmina M., dla której Sąd Rejonowy w Gryfinie prowadzi księgę wieczystą numer (...) w części, na której posadowione jest urządzenie infrastruktury elektroenergetycznej w postaci linii napowietrznej 15 kV numer 115, pas gruntu o szerokości 3,8 metra i długości 60 metrów, łączna powierzchnia 228 metrów kwadratowych;

III. stwierdził, że Skarb Państwa Zakłady (...) nabył w dniu 31 grudnia 1983 roku przez zasiedzenie ograniczone prawo rzeczowe w postaci służebności gruntowej w treści odpowiadającej służebności przesyłu polegającej na nieodpłatnym korzystaniu (w szczególności eksploatacji, dokonywaniu kontroli, przeglądów, konserwacji, modernizacji i remontów, usuwaniu awarii, wymianie urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej, wycince ewentualnych zadrzewień i zakrzewień uniemożliwiających właściwą obsługę i eksploatację tych urządzeń, swobodnego dostępu do nich w celu wykonywania prac przyłączeniowych oraz naprawie wstępu na obciążony grunt w celu wykonywania przedmiotowych prac a także na dystrybucji energii elektrycznej oraz na obowiązku powstrzymania się przez każdorazowego właściciela nieruchomości obciążonej od wznoszenia budowli i upraw pod linią i obok słupów energetycznych w odległości

zgodnej z obowiązującymi przepisami) z 380 metrów kwadratowych nieruchomości uczestniczki H. M. stanowiącej działkę gruntu numer (...) położonej w miejscowości S., Gmina M., dla której Sąd Rejonowy w Gryfinie prowadzi księgę wieczystą numer (...) w części, na której posadowione jest urządzenie infrastruktury elektroenergetycznej w postaci linii napowietrznej 15 kV numer 115, pas gruntu o szerokości 3,8 metra i długości 100 metrów, łączna powierzchnia 380 metrów kwadratowych;

IV. stwierdził, że Skarb Państwa Zakłady (...) nabył w dniu 31 grudnia 1983 roku przez zasiedzenie ograniczone prawo rzeczowe w postaci służebności gruntowej w treści odpowiadającej służebności przesyłu polegającej na nieodpłatnym korzystaniu (w szczególności eksploatacji, dokonywaniu kontroli, przeglądów, konserwacji, modernizacji i remontów, usuwaniu awarii, wymianie urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej, wycince ewentualnych zadrzewień i zakrzewień uniemożliwiających właściwą obsługę i eksploatację tych urządzeń, swobodnego dostępu do nich w celu wykonywania prac przyłączeniowych oraz naprawie wstępu na obciążony grunt w celu wykonywania przedmiotowych prac a także na dystrybucji energii elektrycznej oraz na obowiązku powstrzymania się przez każdorazowego właściciela nieruchomości obciążonej od wznoszenia budowli i upraw pod linią i obok słupów energetycznych w odległości zgodnej z obowiązującymi przepisami) ze 152 metrów kwadratowych nieruchomości uczestniczki H. M. stanowiącej działkę gruntu numer (...) położonej w miejscowości S., Gmina M., dla której Sąd Rejonowy w Gryfinie prowadzi księgę wieczystą numer (...) w części, na której posadowione jest urządzenie infrastruktury elektroenergetycznej w postaci linii napowietrznej 15 kV numer 115, pas gruntu o szerokości 3,8 metra i długości 40 metrów, łączna powierzchnia 152 metry kwadratowe;

V. stwierdził, że koszty postępowania ponoszą strony we własnym zakresie.

Apelację od tego postanowienia wywiodła uczestniczka H. M., zaskarżając je w całości, zarzuciła mu naruszenie:

- przepisu art. 292 k.c. w zw. z art. 172 k.c. poprzez przyjęcie, iż na gruncie niniejszej sprawy zostały spełnione wszystkie przesłanki do stwierdzenia, iż poprzednik prawny wnioskodawcy Skarb Państwa Zakłady (...) nabył przez zasiedzenie ograniczone prawo rzeczowe w postaci służebności gruntowej w treści odpowiadającej służebności przesyłu,
- art. 233 § 1 k.p.c. przez błąd w ustaleniach faktycznych poprzez niezasadne przyjęcie, iż zostały spełnione warunki do nabycia przez poprzednika prawnego wnioskodawcy przez zasiedzenie wskazanych powyżej ograniczonych praw rzeczowych w postaci służebności gruntowych,
- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błąd w ustaleniach faktycznych polegający na błędnym ustaleniu daty zasiedzenia służebności.

Uzasadniając apelację skarżąca stwierdziła, iż Sąd nieprawidłowo ustalił podmiot, który nabył przez zasiedzenie ograniczone prawo rzeczowe w postaci służebności gruntowej, gdyż jeżeli przedsiębiorstwo państwowe spełniło przesłanki wymagane do nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie własność nieruchomości nabywało Państwo a nie przedsiębiorstwo państwowe. Nadto podniosła, iż Sąd nie wskazał, na jakiej podstawie przyjął, iż z ww. datą winno nastąpić zasiedzenie na rzecz Zakładów (...), jak również na jakiej podstawie uznał, że zasiedzenie winno biec od 1953 r., z tego względu ustalił nieprawidłową datę zasiedzenia służebności, a nie ustalił w czyim władaniu przed 1958 r. pozostawała infrastruktura elektroenergetyczna. Z tego względu zdaniem skarżącej nie można stwierdzić, czy prawidłowo został ustalony podmiot, na rzecz którego zostało stwierdzone zasiedzenie służebności gruntowych objętych wnioskiem.

Postanowieniem z dnia 17 grudnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie wydanym pod sygn. akt II Ca 565/14 na skutek powyższej apelacji uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcia o kosztach instancji odwoławczej.

Zastrzeżenia Sądu Odwoławczego wzbudziła treść ustanowionej służebności, gdyż Sąd pierwszej instancji, pomimo uiszczenia przez wnioskodawczyni stosownej zaliczki na ten cel, nie przeprowadził dowodu z opinii biegłego

geodety, na okoliczność ustalenia zakresu służebności i naniesienia jej na mapę ewidencyjną i zasadniczą, uznał, bowiem, że dowód ten dotyczyłby okoliczności niespornej między stronami. Sąd Okręgowy uznał jednakże za słuszny pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z 18 kwietnia 2012 r. w sprawie V CSK 190/11, iż co prawda brak jest de lege lata obowiązku prawnego sporządzenia mapy w postępowaniu sądowym, toczącym się w przedmiocie służebności przesyłu, oraz odwołania do takiego dokumentu, jako integralnej części orzeczenia sądowego wydanego w tym przedmiocie, to jednakże opowiedzieć się należy za celowością oznaczenia umiejscowienia urządzeń przesyłowych oraz terenu, na którym ma być zrealizowana, związana z tym służebność na mapie sporządzonej według zasad obowiązujących nieruchomości w księgach wieczystych. Sąd Okręgowy stwierdził, iż sposób określenia przez Sąd pierwszej instancji zakresu terytorialnego służebności w żaden sposób nie pozwala na zidentyfikowanie, w jakiej części poszczególnych działek ta służebność miałaby przebiegać, a umiejscowienie linii energetycznej na działkach uczestniczki uniemożliwia precyzyjne opisanie słowami przebiegu tejże służebności. Z uwagi na powyższe uznał, iż Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy. Sąd Odwoławczy polecił, by przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy przede wszystkim dopuścił i przeprowadził dowód z opinii geodety na okoliczność ustalenia zakresu terytorialnego służebności gruntowej w treści odpowiadającej służebności przesyłu i naniesienia jej na mapę ewidencyjną.

Na rozprawie w dniu 18 listopada 2015 r., po przeprowadzeniu przez Sąd dowodu z opinii biegłego geodety na powyższą okoliczność, pełnomocnik uczestniczki H. M. oświadczył, iż nie wnosi żadnych zastrzeżeń wobec tej opinii.

Postanowieniem wydanym dnia 2 grudnia 2015 r. Sąd na podstawie art. 510 § 2 k.p.c. wezwał do udziału w niniejszej sprawie w charakterze uczestnika Skarb Państwa – Ministra Skarbu Państwa.

W piśmie z dnia 18 grudnia 2015 r. wezwany do udziału w sprawie uczestnik Skarb Państwa – Minister Skarbu Państwa oświadczył, iż nie sprzeciwia się wnioskowi oraz nie żąda powtórzenia dotychczasowych czynności procesowych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W chwili obecnej na nieruchomości stanowiącej działkę gruntu nr (...), położonej w miejscowości S., Gmina M., dla której Sąd Rejonowy w Gryfinie prowadzi księgę wieczystą numer (...), posadowiona jest linia napowietrzna 15 kV numer 115, jak również pojedynczy słup podtrzymujący tę linię. Powierzchnia gruntu potrzebna do korzystania w związku z eksploatacją tej linii, możliwa do zajęcia przez osoby i pojazdy samochodowe oraz sprzęt budowlany w związku z konserwacją, budową i naprawą tej linii, wynosi 143 m², a jej szerokość odpowiada odległości 3,80 m pomiędzy skrajnym przewodem tej linii. Powierzchnia gruntu zajętego przez słup i położona w bezpośrednim sąsiedztwie słupa wyłączona z użytkowania wynosi 8 m².

Bezsporne a ponadto:

opinii biegłego geodety K. M. z dnia 6 sierpnia 2015 r. k. 346-375.

Na nieruchomości stanowiącej działkę gruntu numer (...), położonej w miejscowości S., Gmina M., dla której Sąd Rejonowy w Gryfinie prowadzi księgę wieczystą numer (...), znajduje się obecnie linia napowietrzna 15 kV numer 115. Powierzchnia gruntu potrzebna do korzystania w związku z eksploatacją tej linii, możliwa do zajęcia przez osoby i pojazdy samochodowe oraz sprzęt budowlany w związku z konserwacją, budową i naprawą tej linii, wynosi 157 m², a jej szerokość odpowiada odległości 3,80 m pomiędzy skrajnym przewodem tej linii.

Bezsporne a ponadto:

opinii biegłego geodety K. M. z dnia 6 sierpnia 2015 r. k. 346-375.

Na nieruchomości stanowiącej działkę gruntu numer (...) położonej w miejscowości S., Gmina M., dla której Sąd Rejonowy w Gryfinie prowadzi księgę wieczystą numer (...), znajduje się obecnie linia napowietrzna 15 kV numer 115, jak również pojedynczy słup podtrzymujący tę linię. Powierzchnia gruntu potrzebna do korzystania w związku

z eksploatacją tej linii, możliwa do zajęcia przez osoby i pojazdy samochodowe oraz sprzęt budowlany w związku z konserwacją, budową i naprawą tej linii, wynosi 157 m², a jej szerokość odpowiada odległości 3,80 m pomiędzy skrajnym przewodem tej linii. Powierzchnia gruntu zajętego przez słup i położona w bezpośrednim sąsiedztwie słupa wyłączona z użytkowania wynosi 8 m².

Bezsporne a ponadto:

opinii biegłego geodety K. M. z dnia 6 sierpnia 2015 r. k. 346-375.

Na nieruchomości stanowiącej działkę gruntu numer (...) położonej w miejscowości S., Gmina M., dla której Sąd Rejonowy w Gryfinie prowadzi księgę wieczystą numer (...), znajduje się obecnie linia napowietrzna 15 kV numer 115. Powierzchnia gruntu potrzebna do korzystania w związku z eksploatacją tej linii, możliwa do zajęcia przez osoby i pojazdy samochodowe oraz sprzęt budowlany w związku z konserwacją, budową i naprawą tej linii, wynosi 442 m², a jej szerokość odpowiada odległości 3,80 m pomiędzy skrajnym przewodem tej linii. Powierzchnia gruntu zajętego przez słup i położona w bezpośrednim sąsiedztwie słupa wyłączona z użytkowania wynosi 16 m².

Bezsporne a ponadto:

opinii biegłego geodety K. M. z dnia 6 sierpnia 2015 r. k. 346-375.

Linia napowietrzna 15 kV nr 115 jest instalacją jeszcze poniemiecką, która w obecnym kształcie istnieje na gruncie od 1953 r. Przebieg tej linii nie zmienił się od 1953 r., kiedy to nastąpiła reelektryfikacja rejonu S.. Eksploatacja tej linii na ww. działce była wykonywana przez pracowników Rejonu W. Napięcie w S. i polegała m.in. na oględzinach, które były wykonywane nie rzadziej niż raz na 5 lat i przeglądach linii. Linia nieprzerwanie od momentu jej powstania była wykorzystywana do przesyłu energii elektrycznej celem zasilania w tę energię poszczególnych odbiorców. Nie występowały żadne dłuższe przerwy w dostawach energii przy wykorzystaniu tej linii, ewentualnie pojawiały się krótkie przerwy związane z awariami, usuwane w ciągu jednego dnia. Celem wykonywania prac na linii konieczne było wjeżdżanie sprzętem na działki uczestniczki.

Bezsporne a ponadto:

częściowo przesłuchanie uczestniczki H. M. k. 238,

zeznania świadka Z. K. k. 214.

mapy k. 28-29,

wykaz środków trwałych k. 30,

dokumentacja projektowa k. 31-41,

protokół badania uziemienia k. 42-47.

Infrastruktura energetyczna obejmująca ww. linię energetyczną w okresie od 1953 r. pozostawała zarządzie przedsiębiorstwa państwowego działającego pod nazwą Zakład (...), którego akt erekcyjny został wydany dnia 31 grudnia 1952 r., a następnie w zarządzie przedsiębiorstwa państwowego działającego pod nazwą „ Zakłady (...) z siedzibą w P.”, które zostało utworzone zarządzeniem nr 232 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 25 listopada 1958 r. W strukturze organizacyjnej ww. przedsiębiorstwa państwowego istniały wówczas wyodrębnione poszczególne zakłady pozostające na pełnym wewnętrznym rozrachunku gospodarczym, w tym Zakład (...) w S.. W (...) Zakładu (...) w S. funkcjonowały poszczególne Rejony Energetyczne, w tym Rejon W. Napięcie w S., o którym była mowa powyżej.

Dowód:

zarządzenie nr 27 z 12.03.1958 r. wraz z załącznikiem k. 48-50,

zarządzenie nr 232 z 25.11.1958 r. k. 51-54,

zarządzenie nr 81 z 20.12.1958 r. k. 55-59,

zarządzenie nr 4/O. z 3.06.1976 r. k. 60-64,

zarządzenie nr 78 z 31.12.1971 r. k. 65-66,

zarządzenie nr 25 z 2.06.1975 r. k. 67-68.

W styczniu 1989 r. wszystkie zakłady wchodzące dotychczas w skład przedsiębiorstwa (...) uzyskały status niezależnych przedsiębiorstw państwowych zrzeszonych we Wspólnocie (...) i (...) Brunatnego – zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 1988 r. w sprawie wykazu przedsiębiorstw państwowych oraz innych państwowych jednostek organizacyjnych podlegających zgrupowaniu we Wspólnocie Energetyki i Węgla Brunatnego. Na podstawie zarządzenia nr 31/org/89 Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 r. zostało wówczas utworzone przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą: „ Zakład (...) - Przedsiębiorstwo Państwowe w S.”, co znalazło swoje odzwierciedlenie we wpisie do rejestru handlowego nr 275 dokonany dnia 27 lutego 1989 r. Nowo utworzonemu przedsiębiorstwu państwowemu zostały przekazane aktywa i pasywa wykazane w bilansie wyżej opisanego Zakładu (...).

Dowód:

protokół podziału składników mienia k. 70-99,

wypis z księgi rejestrowej nr (...)k. 100-101.

Kolejno z dniem 12 lipca 1993 r. na skutek zarządzenia nr 196/O./93 Ministra Przemysłu i Handlu z 9 lipca 1993 r. dokonano przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...) w S.” w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą: Zakład (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S., która weszła we wszelkie prawa majątkowe i niemajątkowe Zakładu (...) za wyjątkiem wyraźnie wyszczególnionych praw, które zostały przejęte przez (...) S.A. w W. (wśród tych nie znalazła się infrastruktura elektroenergetyczna wymieniona we wniosku złożonym w niniejszej sprawie). (...) Spółki Akcyjnej pod nazwą: Zakład (...) Spółka Akcyjna w S.” znalazło swoje odzwierciedlenie we wpisie do rejestru handlowego nr (...).

Dowód:

zarządzenie nr 196/O./93 z 9.07.1993 k. 102-103,

odpis z rejestru handlowego nr (...) k. 104-105.

W dniu 30 listopada 1999 r. została podjęta uchwała akcjonariuszy Zakładu (...) Spółki Akcyjnej w S. w sprawie zmiany statutu ww. spółki, mocą której zmieniono firmę spółki na (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S., co znalazło swoje odzwierciedlenie w rejestrze handlowym prowadzonym dla tej spółki pod numerem (...). W dniu 6 czerwca 2001 r. (...) S.A. w S. została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem (...).

Dowód:

odpis z rejestru handlowego nr (...) k. 104-105,

postanowienie z 27.12.1999 k. 106-107,

odpis z KRS k. 108-114.

Kolejno w grudniu 2002 r. doszło do połączenia się ww. spółki działającej pod firmą: (...) S.A.” z innymi spółkami energetycznymi, w tym z (...) S.A., w trybie określonym w art. 492 § 1 k.s.h. poprzez przejęcie majątków wszystkich podlegających połączeniu spółek przez (...) S.A., która na skutek połączenia podjęła działalność pod nową firmą: Grupa (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w P.. Powyższe znalazło swoje odzwierciedlenie we wpisie do Krajowego Rejestru Handlowego nr (...) dokonanym na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 31 grudnia 2002 r. Postanowieniem z dnia 7 października 2004 r. w KRS nr (...) odzwierciedlono zmianę statutu ww. spółki poprzez zmianę firmy z Grupa (...) S.A.” na (...) S.A.”.

Dowód:

wypis aktu notarialnego nr 32790/2002 k. 115-120,

odpis z KRS k. 121-133,

postanowienie z 7.10.2004 r. k. 134,

zaświadczenie o dokonaniu wpisu k. 135.

Umową z 30 czerwca 2007 r. sporządzoną w formie aktu notarialnego rep. A nr (...) S.A. z siedzibą w P. dokonała zbycia na rzecz (...) Spółki z o.o. z siedzibą w P. zorganizowanej części swojego przedsiębiorstwa w postaci wyodrębnionego oddziału prowadzącego działalność w zakresie dystrybucji energii elektrycznej, co nastąpiło w celu wykonania obowiązku określonego w art. 9d ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne. Oddział ten, zbyty na rzecz (...) Spółki z o.o., przejął w szczególności prawa własności ruchomości, a zwłaszcza ruchomości związanych z prowadzeniem działalności w zakresie dystrybucji energii elektrycznej: linii kablowych i napowietrznych, sieci dystrybucyjnych oraz zespołów elektroenergetycznych, stacji i rozdzielni energetycznych, transformatorów, prawa własnością nieruchomości oraz prawa użytkowania wieczystego gruntów.

Dowód:

wypis aktu notarialnego nr (...) k. 136-169.

W chwili obecnej wyłączną właścicielką wszystkich wskazanych powyżej nieruchomości położonych w miejscowości S. stanowiących działki gruntu nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Gryfinie prowadzi księgi wieczyste numer (...) jest H. M..

Dowód:

odpisy zupełne z ksiąg wieczystych nr (...) k. 389-408.

Księga wieczysta obecnie o numerze (...) prowadzona aktualnie na nieruchomości stanowiącej działki nr (...) została założona (pierwotnie pod numerem (...)) dnia 11 marca 1960 r. dla nieruchomości rolnej z zabudowaniami o powierzchni 1 ha 98 arów i wpisano w niej jako właściciela B. W.. Wpisu dokonano na podstawie orzeczenia Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w D. z dnia 17 lutego 1960 r. znak RU-50-9/10/60, w którym ustalono szacunek gospodarstwa nr 54 nadanego B. W. aktem nadania z dnia 14 września 1954 r. Następnie na skutek dziedziczenia po B. W. stwierdzonego w postanowieniu Sądu Rejonowego w Gryfinie z dnia 19 marca 1986 r. i działu spadku dokonanego w postanowieniu tegoż Sadu z dnia 25 czerwca 1986 r. własność ww. nieruchomości nabyła H. W., która została wpisana w dziale II ww. księgi wieczystej wówczas prowadzonej już pod numerem (...) w dniu 5 sierpnia 1986 r. Od niej własność tej nieruchomości nabyła dopiero uczestniczka H. M. na podstawie umowy z dnia 17 grudnia 1986 r. o przekazaniu gospodarstwa rolnego.

Dowód:

dokumenty zgromadzone w aktach księgi wieczystej (...) w tym orzeczenia o wykonaniu aktu nadania k. 3, postanowienia z 25.06.1986 k. 23, postanowienia z 19.03.1986 k. 24, umowy przekazania gospodarstwa z 17.12.1986 k. 30-31, jak również treści działu II tej księgi wieczystej.

Księga wieczysta obecnie o numerze (...) prowadzona aktualnie na nieruchomości stanowiącej działki nr (...) została założona (pierwotnie pod numerem 7830 a następnie (...)) dnia 4 maja 1960 r. dla nieruchomości rolnej z zabudowaniami o powierzchni 3 ha 48 arów i wpisano w niej jako właściciela S. H.. Wpisu dokonano na podstawie orzeczenia Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w D. z dnia 29 marca 1960 r. znak RU-50-9/33/60, w którym ustalono szacunek gospodarstwa nr 24 nadanego S. H. aktem nadania z dnia 24 marca 1960 r. Od S. H. i jego żony M. H. własność tej nieruchomości nabyła dopiero uczestniczka H. M. na podstawie umowy z dnia 21 kwietnia 1987 r. o przekazaniu gospodarstwa rolnego.

Dowód:

dokumenty zgromadzone w aktach księgi wieczystej (...) w tym orzeczenia o wykonaniu aktu nadania k. 3, umowy przekazania gospodarstwa rolnego z 21.04.1987 k. 13-14, odpisów aktu zgonu k. 20-21, jak również treści działu II tej księgi wieczystej.

Księga wieczysta obecnie o numerze (...) prowadzona aktualnie na nieruchomości stanowiących działki nr (...) została założona (pierwotnie pod numerem (...)) dnia 4 listopada 1968 r. dla nieruchomości rolnej z zabudowaniami o powierzchni 8 ha 09 arów i wpisano w niej jako właścicielkę J. J.. Wpisu dokonano na podstawie orzeczenia Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w D. z dnia 12 sierpnia 1968 r. znak (...)uwł/ (...), w którym ustalono szacunek gospodarstwa nr 25 nadanego J. J. aktem nadania z dnia 14 września 1954 r. Następnie decyzją z dnia 5 stycznia 1970 r. wydaną przez Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w D. znak (...)uwł/630/163/69 nieruchomość ta została przejęta na własność Państwa w zamian za zaopatrzenie emerytalne, co skutkowało dokonaniem w dniu 19 sierpnia 1970 r. wpisu dotyczącego prawa własności nieruchomości obejmującej wówczas wyodrębnione już działki gruntu nr (...) na rzecz Skarbu Państwa. Następnie umową zawartą w formie aktu notarialnego z dnia 23 listopada 1971 r. S. H. i M. H. nabyli od Skarbu Państwa ww. nieruchomość obejmującą działki nr (...) na podstawie czego w dniu 23 listopada 1971 r. S. H. i M. H. zostali wpisani jako właściciele tej nieruchomości w dziale II księgi wieczystej nr (...) (obecnie (...)). Od nich własność tej nieruchomości nabyła dopiero uczestniczka H. M. na podstawie umowy z dnia 21 kwietnia 1987 r. o przekazaniu gospodarstwa rolnego.

Dowód:

dokumenty zgromadzone w aktach księgi wieczystej (...) w tym orzeczenia o wykonaniu aktu nadania k. 2, decyzji w sprawie przejęcia nieruchomości rolnej na własność Skarbu Państwa k. 12, umowy sprzedaży z 23.11.1971 k. 18-19, jak również treści działu II tej księgi wieczystej.

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek złożony w niniejszej sprawie doprowadził do stwierdzenia przez Sąd zasiedzenia służebności gruntowych opisanych we wniosku, jednakże w innych datach i częściowo na rzecz innego podmiotu, niż to zostało przyjęte w dotychczas wydanym w pierwszej instancji postanowieniu.

Konieczność wskazania innego podmiotu jako nabywcy powyższych ograniczonych praw rzeczowych wynikała z dokonania przez Sąd ustaleń faktycznych i oceny prawnej na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, jak również dowodów, które Sąd przeprowadził z urzędu, przy uwzględnieniu regulacji zawartych w art. 610 § 1 k.p.c. w związku z art. 670 § 1 i 677 § 1 k.p.c.

W myśl art. 610 § 1 k.p.c. do orzeczenia stwierdzającego zasiedzenie stosuje się bowiem odpowiednio przepisy o stwierdzeniu nabycia spadku. Zgodnie natomiast z art. 670 k.p.c. sąd spadku bada z urzędu, kto jest spadkobiercą. Stosownie zaś do art. 677 § 1 k.p.c. sąd stwierdzi nabycie spadku przez spadkobierców, choćby były nimi inne osoby niż

te, które wskazali uczestnicy. Rozpoznając ponownie sprawę Sąd miał na uwadze pogląd prawny wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 2015 r., III CZP 112/14, iż stwierdzenie zasiedzenia własności nieruchomości może nastąpić tylko na rzecz osoby wskazanej przez wnioskodawcę lub innego uczestnika postępowania. Dostrzegł jednakże, iż wnioskodawczyni określiła jedynie ogólnie podmiot, na rzecz którego miał Sąd stwierdzić zasiedzenie ww. służebności gruntowych – jako poprzednika prawnego wnioskodawczyni. Sąd uznał zatem, iż z mocy art. 670 § 1 i 677 § 1 k.p.c. w związku z art. 610 § 1 k.p.c. obowiązany był z urzędu dookreślić ten podmiot. Brak dokładnego oznaczenia wspomnianego podmiotu przez wnioskodawczynię nie stanowił bowiem ani braku formalnego wniosku, ani nie był przesłanką oddalenia wniosku. Przychylając się do poglądu wyrażonego w powyższej uchwale i transponując go na grunt sprawy o stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej, Sąd wezwał do natomiast do udziału w sprawie w charakterze uczestnika Skarb Państwa (jako statio fisci wskazując Ministra Skarbu Państwa), gdyż według poczynionych ustaleń faktycznych stwierdzenie zasiedzenia winno było nastąpić częściowo na rzecz tegoż podmiotu.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd Rejonowy wykonał polecenia sformułowane przez Sąd Odwoławczy przy uchyleniu poprzednio wydanego w sprawie postanowienia w pierwszej instancji, tj. oznaczył, na podstawie dowodu z opinii biegłego geodety, na mapach w sposób umożliwiający wpis w księdze wieczystej, zakres przestrzenny przedmiotowych dla sprawy służebności gruntowych.

Zdaniem Sadu zakres prawa służebności powinien wynikać z ogółu okoliczności sprawy, a więc także być oznaczony przy uwzględnieniu okoliczności potencjalnych, które mogą się wydarzyć w przyszłości, nie zaś tylko przy uwzględnieniu faktycznie wykonywanych dotąd czynności. Tak więc służebność nabyta w drodze zasiedzenia winna objąć prawo do pełnego korzystania z urządzeń przesyłowych zgodnie z ich przeznaczeniem, w tym więc nie tylko do przesyłu energii elektrycznej, dokonywania oględzin i przeglądów, ale także do dokonywania konserwacji, modernizacji i remontów, usuwania awarii, wymiany urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej, a co za tym idzie do prawa wstępu na obciążony grunt.

Wnioskodawczyni ani żaden z uczestników nie kwestionowali opinii biegłego geodety i określonego w niej zakresu prawa służebności. Obronę przed dochodzonym w niniejszej sprawie żądaniem uczestnika H. M., która jako jedyna oponowała przeciwko wnioskowi, oparła bowiem na zarzutach natury prawnej a nie faktycznej, utrzymując iż przed dniem 12 lipca 1993 r. ani wnioskodawczyni ani jej poprzednicy prawni nie mogli posiadać przedmiotowe służebności na nieruchomościach uczestniczki (co znalazło swój wyraz także przy formułowaniu zarzutu w dotychczas wywiezionej przez uczestniczkę apelacji, zakładającego dotychczasowe naruszenie przez Sąd art. 292 k.c. w zw. z art. 172 k.c.).

Sąd ponownie rozpoznający sprawę miał na uwadze także pozostałe zarzuty apelacyjne (dotyczące naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. i błędu w ustaleniach faktycznych), które de facto sprowadzały się do poddania w wątpliwość dotychczas przyjętej przez Sąd Rejonowy daty zasiedzenia służebności (co w konsekwencji wiązało się z poddaniem wątpliwość podmiotu, na rzecz którego zasiedzenie winno zostać stwierdzone).

Oceniając kwestie materialnoprawne związane z ustaleniem przesłanek zasiedzenia służebności Sąd zważył, iż zgodnie z art. 292 k.c. służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio. W myśl art. 172 § 1 i 2 k.c. posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze. Po upływie lat trzydziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze. Przepisy te należy rozpatrywać w kontekście art. 352 § 1 i 2 k.c., zgodnie z którymi kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, jest posiadaczem służebności. Do posiadania służebności stosuje się odpowiednio przepisy o posiadaniu rzeczy.

Bezspornym było, iż na opisanych na wstępie nieruchomościach uczestniczki H. M. znajdują się wskazane przez wnioskodawczynię urządzenia przesyłowe w postaci linii napowietrznej i podtrzymujących je słupów. Stanowią one niewątpliwie trwałe i widoczne urządzenia w rozumieniu art. 292 k.c. Kierując się treścią tego przepisu należało

ustalić czy, a jeżeli tak to od kiedy, poprzednicy prawni wnioskodawczynie faktycznie korzystali z tych urządzeń na nieruchomościach uczestniczki w sposób, który odpowiadałby treści służebności przesyłu. Dopiero następnie Sąd winien stwierdzić, czy takie korzystanie można uznać za posiadanie służebności w rozumieniu art. 352 § 1 i 2 k.c. i czy prowadziło ono do zasiedzenia.

Mając na uwadze ogół zgromadzonego w aktach sprawy materiału dowodowego Sąd ustalił, iż korzystanie przez poprzedników prawnych wnioskodawczynie z nieruchomości obecnie należących do uczestniczki H. M. w istocie odpowiadało treści obecnie uregulowanej służebności przesyłu, tj. odbywało się w sposób zgodny z przeznaczeniem urządzeń przesyłowych. Poprzednicy wnioskodawczynie wykorzystywali je do przesyłu energii elektrycznej, jak również dokonywali ich oględzin i przeglądów.

Ustalając stan faktyczny sprawy niezbędny dla stwierdzenia zasiedzenia służebności przesyłu Sąd opierał się zeznaniach świadka Z. K. i zeznaniach uczestniczki, których oceny należało dokonywać także bazując na materiale dowodowym obejmującym dokumentację przedłożoną przez wnioskodawczynię dotyczącą projektowania oraz eksploatacji opisanej we wniosku linii energetycznej. Sąd nie widział żadnych podstaw, aby podważać wiarygodność tych dowodów.

Z zeznań świadka Z. K. wynika, iż do wybudowania linii i słupa doszło przed 1953 r., przy czym dopiero od tego roku w związku z procesem reelektryfikacji rejonu S. wykonywane były czynności eksploatacyjne dotyczące linii przez pracowników technicznych zatrudnionych w przekształcających się z biegiem czasu zakładach energetycznych. Świadek opisał czynności dokonywane w ramach tej eksploatacji, określając je jako oględziny i przeglądy dokonywane cyklicznie w z góry określonych odstępach czasu. Sąd nie widział żadnych podstaw, aby zakwestionować wiarygodność zeznań świadka. Twierdzenia świadka o powstaniu linii energetycznej korespondują z dokumentacją załączoną do wniosku. Zauważyć przy tym trzeba, iż z odpowiedzi uczestnika na wniosek oraz z wypowiedzi uczestniczki złożonych na rozprawie wynikało, iż nie kwestionują oni twierdzeń wniosku dotyczących wybudowania linii napowietrznej i jej dotychczasowego przebiegu.

Wedle bezspornych okoliczności sprawy za początek faktycznego korzystania dokładnie z tych urządzeń przesyłowych, na które wskazała wnioskodawczynie, należało przyjąć rok 1953, bowiem uprzednio, aczkolwiek linia energetyczna przebiegała przez nieruchomości obecnie będące własnością uczestniczki, to brak jest dowodów świadczących o tym, by była to dokładnie ta sama linia, istniejąca w obecnym kształcie. Z dokumentów przedłożonych przez wnioskodawczynię i popartych zeznaniami ww. świadka wynikało natomiast, iż w obecnym kształcie linia powstała dopiero w 1953 r., kiedy to nastąpiła reelektryfikacja rejonu S..

Czynności podejmowane nieprzerwanie i cyklicznie przez poprzedników prawnych wnioskodawczynie, począwszy od momentu powstania ww. urządzeń energetycznych w obecnym kształcie w 1953 r., polegały na korzystaniu z nieruchomości będących obecnie własnością uczestniczki w sposób zgodny z przeznaczeniem tych urządzeń. Sam fakt istnienia przez ten okres na tej nieruchomości urządzeń przesyłowych i stałego z nich korzystania w celu przesyłu energii elektrycznej, wyczerpuje wymóg przewidziany w art. 292 k.p.c., oznacza bowiem korzystanie z trwałego i widocznego urządzenia znajdującego się na tej nieruchomości. Czynności opisane przez świadka w postaci oględzin i przeglądów linii energetycznej mają znaczenie jedynie dodatkowe, gdyż – w ocenie Sądu – nawet w przypadku niewykonywania takich czynności na nieruchomości uczestników sam fakt istnienia na niej trwałego i widocznego urządzenia energetycznego wykorzystanego stale w celu przesyłu energii elektrycznej wystarczyłaby dla stwierdzenia zasiedzenia służebności gruntowej czy też służebności przesyłu.

Kolejno należy wskazać, iż wnioskodawczynie przedstawiła szereg dokumentów obrazujących sukcesję pomiędzy poszczególnymi przedsiębiorstwami przesyłowymi, będącymi jej poprzednikami prawnymi, które to prawa ostatecznie przypadły w wyniku tych sukcesji samej wnioskodawczynie. Uwzględniając powyższe uznać należało, iż skoro została wykazana w niniejszej sprawie sukcesja praw własności do infrastruktury elektroenergetycznej, z którą wiąże się służebność opisana we wniosku, udowodniona została również sukcesja posiadania tej służebności, jako

że posiadanie służebności wiązało się w istocie z korzystaniem z nabywanej przez kolejne podmioty infrastruktury energetycznej. Spełnione zostały zatem przesłanki zastosowania art. 176 k.c.

Zgodnie z art. 176 § 1 i 2 k.c. jeżeli podczas biegu zasiedzenia nastąpiło przeniesienie posiadania, obecny posiadacz może doliczyć do czasu, przez który sam posiada, czas posiadania swego poprzednika. Jeżeli jednak poprzedni posiadacz uzyskał posiadanie nieruchomości w złej wierze, czas jego posiadania może być doliczony tylko wtedy, gdy łącznie z czasem posiadania obecnego posiadacza wynosi przynajmniej lat trzydzieści.

Aby określić, kiedy nastąpiło wejście w posiadanie przedmiotowych służebności, Sąd obowiązany był ustalić z urzędu, kto i w jakim czasie był właścicielem nieruchomości obecnie należącej do uczestników, na których posiadanie służebności było wykonywane.

Podkreślić trzeba, iż od wejścia w życie kodeksu cywilnego do dnia 1 lutego 1989 r. obowiązywały przepisy zawarte w art. 128 § 1 i 2 k.c. w brzmieniu nakazującym przyjmować, iż socjalistyczna własność ogólnonarodowa (państwowa) przysługuje niepodzielnie Państwu, zaś w granicach swej zdolności prawnej państwowe osoby prawne wykonywały w imieniu własnym względem zarządzanych przez nie części mienia ogólnonarodowego uprawnienia płynące z własności państwowej. Z dniem 1 lutego 1989 r. nastąpiła zmiana powyższych regulacji przewidująca nowe brzmienie przepisu art. 128 k.c., w myśl którego własność ogólnonarodowa (państwowa) przysługuje Skarbowi Państwa albo innym państwowym osobom prawnym.

Sąd miał na uwadze, iż w najnowszym orzecznictwie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2012 r., IV CSK 183/11, LEX nr 1130302) stwierdza się, iż nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, że posiadanie służebności przesyłowej przez przedsiębiorstwo państwowe przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej kodeks cywilny z 1989 r. nie było posiadaniem w rozumieniu art. 352 § 1 k.c. i nie mogło prowadzić do zasiedzenia. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu tego orzeczenia wyraźnie wypowiedział się, iż uznanie przedsiębiorstwa przesyłowego za posiadacza służebności związanej z korzystaniem urządzeń przesyłowych będących własnością Skarbu Państwa może być przyjmowane jedynie w stosunkach z osobami trzecimi. Sąd Najwyższy zaakcentował równocześnie wcześniej wyrażony pogląd, iż ze względu na zasadę jednolitego funduszu własności państwowej państwowa osoba prawna nie mogła przeciwstawić Skarbowi Państwa jakichkolwiek własnych uprawnień, jednakże w stosunkach zewnętrznych z osobami trzecimi miała pozycję taką jak właściciel.

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę nie widział żadnych podstaw, aby przyjąć zapatrywanie odmienne niż to, które ostatecznie ukształtowało się w przywołanym orzecznictwie Sądu Najwyższego, i uznać, jak to przyjmowano w starszych orzeczeniach, iż korzystanie przez przedsiębiorstwa państwowe z urządzeń infrastruktury energetycznej mogło jedynie stanowić dzierżenie służebności w imieniu Skarbu Państwa. Zasadę jednolitej władzy państwowej, na którą powołali się uczestnicy, należy zdaniem Sądu interpretować w kontekście sprawy w ten sposób, że przedsiębiorstwo państwowe Zakłady (...) z siedzibą w P. w okresie obowiązywania art. 128 k.c. w brzmieniu sprzed 1 lutego 1989 r. było posiadaczem służebności gruntowej na nieruchomości uczestników, z tym, że samo prawo służebności gruntowej, gdyby w tym okresie zostało nabyte przez zasiedzenie, weszłoby do majątku Skarbu Państwa, który jako jedyny pomiot mógł wówczas występować w roli uprawnionego z tytułu praw rzeczowych przysługujących podmiotom państwowym.

W najnowszym orzecznictwie uznaje się za błędne stanowisko, iż przesłanką nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie jest posiadanie samoistne. Nabycie służebności gruntowej przez zasiedzenie następuje na rzecz jej posiadacza, a jest nim ten, kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności (art. 352 KC). Do zasiedzenia służebności gruntowej nie ma więc zastosowania wymagania posiadania samoistnego (art. 172 § 1 KC), znajdują natomiast odpowiednie zastosowanie przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie dotyczące terminów posiadania w zależności od dobrej lub złej wiary posiadacza (art. 172 § 1 i 2 KC), biegu zasiedzenia w stosunku do małoletniego (art. 173 KC), biegu przedawnienia roszczeń (art. 175 KC) oraz przepisy dotyczące możliwości doliczenia posiadania poprzednika (art. 176 KC) – por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 lipca 2015 r., IV CSK 636/14.

Wskazuje się również, iż osoba prawna, która przed 1 lutego 1989 r., mając status państwowej osoby prawnej, nie mogła nabyć, także w drodze zasiedzenia, własności nieruchomości ani służebności przesyłu, może do okresu samoistnego posiadania wykonywanego po 1 lutego 1989 r., gdy już mogła posiadać we własnym imieniu i nabyć przez zasiedzenie na swoją rzecz, doliczyć okres posiadania sprzed tej daty, wykonywanego w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa przez nią samą lub jej poprzedników prawnych, jeżeli nastąpiło przeniesienie posiadania w sposób określony w art. 348-351 k.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2013 r., V CSK 525/12).

Nieco odmiennie należy ocenić sytuację, gdy w okresie, w którym przed zmianą art. 128 k.c. dokonana z dniem 1 lutym 1989 r., jak również przed uwłaszczeniem przedsiębiorstw państwowych co do składników mienia państwowego znajdującego się w ich zarządzie dokonana ustawą z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (tj. przed 1 października 1990 r., gdy weszła w życie ta ustawa), zarówno urzędzenia przesyłowe jak i nieruchomości, na której były posadowione, stanowiły własność Skarbu Państwa.

W orzecznictwie podkreśla się, iż skoro w zakresie relacji przedsiębiorstwa państwowego ze Skarbem Państwa w okresie poprzedzającym wspomniane uwłaszczenie przedsiębiorstwa nie sposób było traktować jako posiadacza służebności, gdyż przedsiębiorstwo państwowe do tego czasu wobec Skarbu Państwa wykonywało jedynie uprawnienia płynące z własności państwowej (własności urzędzeń przesyłowych) na nieruchomości również należącej do Skarbu Państwa. Nie mogło to zatem oznaczać posiadania służebności w rozumieniu art. 352 k.c., skoro przepis ten za posiadanie to uznaje faktyczne korzystanie z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności. Przynajmniej tu można chociażby postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2009 r., II CSK 103/09, LEX nr 530696, w którym stwierdzono, iż do dnia 31 stycznia 1989 r., gdy zarówno właścicielem nieruchomości obciążonej jak i posiadaczem służebności gruntowej przesyłu oraz właścicielem nieruchomości władnącej był Skarb Państwa, nie mogło w ogóle dojść do zasiedzenia służebności gruntowej przesyłu, skoro właściciel nie może nabyć przez zasiedzenie służebności gruntowej na nieruchomości stanowiącej jego własność.

Podobnie kwestię tę ocenił ostatnio Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 14 października 2015 r., V CSK 5/15, gdzie wskazał, iż z uwagi na treść art. 128 k.c. do dnia 1 lutego 1989 r. obowiązywała zasada jednolitej własności państwowej, co oznacza że Skarb Państwa był właścicielem zarówno nieruchomości państwowych, jak i mienia (urzędzeń przesyłowych) państwowych osób prawnych pozostających w zarządzie tych osób. W takiej sytuacji nie mogło więc w ogóle być mowy o posiadaniu prowadzącym do zasiedzenia i dojść do rozpoczęcia biegu zasiedzenia służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu na rzecz właściciela nieruchomości, na której były posadowione urzędzenia przesyłowe (konfuzja).

Aby należycie ustalić, kiedy i na rzecz którego podmiotu doszło do zasiedzenia wskazanych przez wnioskodawczynię służebności, Sąd obowiązany był zatem stwierdzić, czy w okresie faktycznego korzystania przez poprzedników prawnych wnioskodawczyni z obecnie istniejących urzędzeń przesyłowych na ww. nieruchomościach, rozpoczynającego się od 1953 r., którakolwiek z tych nieruchomości stanowiła własność Skarbu Państwa, bowiem w przypadku ustalenia, iż właścicielem urzędzeń przesyłowych i nieruchomości, na których się znajdowały, nie sposób byłoby mówić – z przyczyn wskazanych wyżej – o posiadaniu służebności.

W tym celu Sąd przeprowadził z urzędu postępowanie dowodowe z dokumentów zgromadzonych w aktach ksiąg wieczystych prowadzonych dla nieruchomości, na których znajdują się powyższe urzędzenia przesyłowe.

Na tej podstawie stwierdził, iż własność nieruchomości objętej księgą wieczysta obecnie o numerze (...) stanowiącej działki nr (...) w rękach prywatnych (wówczas B. W.) znalazła się w dniu 17 lutego 1960 r., kiedy to zostało wydane orzeczenie Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w D. o wykonaniu aktu nadania znak RU-50-9/10/60. Własność nieruchomości objętej księgą wieczysta obecnie o numerze (...) stanowiącej działkę nr (...) w rękach prywatnych (wówczas S. H.) znalazła się w dniu 29 marca 1960 r., kiedy to zostało wydane orzeczenie Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w D. o wykonaniu aktu nadania znak RU-50-9/33/60. Własność tych nieruchomości w rękach prywatnych (ostatecznie uczestniczki H. M.) pozostała do dnia dzisiejszego.

Inaczej było jednakże w przypadku nieruchomości, dla których prowadzona jest księga wieczysta obecnie o numerze (...) stanowiących działki nr (...). Własność tych nieruchomości znalazła się w rękach prywatnych (wówczas J. J.) dnia 12 sierpnia 1968r., kiedy to zostało wydane orzeczenie Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w D. o wykonaniu aktu nadania znak (...).uwł/ (...). Jednakże następnie na skutek decyzji z dnia 5 stycznia 1970 r. wydanej przez Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w D. znak (...).uwł/630/163/69 nieruchomość ta została przejęta na własność Państwa w zamian za zaopatrzenie emerytalne. Powróciła do rąk prywatnych dopiero w dniu 23 listopada 1971 r., kiedy to własność nieruchomości została zbyta przez Skarb Państwa na rzecz S. H. i M. H. (poprzedników uczestniczki H. M.).

W okresie od 5 stycznia 1970 r. do 23 listopada 1971 r. własność nieruchomości stanowiącej działki nr (...) jak również znajdujących się na nich urządzeń przesyłowych skupiona była w rękach jednego podmiotu tj. Skarbu Państwa, dlatego też w tym okresie nie sposób mówić – z przyczyn wskazanych wyżej – o posiadaniu służebności gruntowej na tych nieruchomościach w rozumieniu art. 352 § 1 i 2 k.c., a więc prowadzamy do zasiedzenia. Scalenie się prawa własności ww. nieruchomości i urządzeń przesyłowych doprowadziło zatem do przerwy w ciągłości posiadania.

W przypadku działek nr (...). przejście własności na rzecz osób prywatnych ze Skarbu Państwa (potwierdzone wskazanymi orzeczeniami o wykonaniu aktu nadania) nastąpiło w 1960 r. (tj. w dniu 17 lutego 1960 r. dla działki nr (...) i w dniu 29 marca 1960 r. dla działki nr (...)). Wnioskodawczynie nie przedłożyła żadnych dowodów, z których by wynikało, iż w tym czasie urządzenia przesyłowe znajdujące się na tych nieruchomościach stanowiły własność wskazanych przez nią przedsiębiorstw państwowych a nie Skarbu Państwa. Przeciwnie – wprost wskazywała na to, iż urządzenia te znajdowały się wówczas jedynie w zarządzie przedsiębiorstw państwowych (działających początkowo pod nazwą Zakład (...), a następnie „Zakłady (...) z siedzibą w P.”). Stanowisko, by to przedsiębiorstwa państwowe a nie Skarb Państwa pozostawały w tym czasie właścicielami budowanej infrastruktury technicznej, nie wynika również z treści przepisów wówczas obowiązującego dekretu z dnia 26 października 1950 r. o przedsiębiorstwach państwowych.

W przypadku działek nr (...) Sąd stwierdził zatem, że na skutek owego scalenia się własności urządzeń przesyłowych i własności nieruchomości, na których znalazły się urządzenia, o posiadaniu służebności na tych działkach nie można mówić w okresie od 1953 r. do 1960 r. (17 lutego 1960 r. dla działki nr (...) i 29 marca 1960 r. dla działki nr (...)).

Kierując się powyższym Sąd przyjął, iż w przypadku działek nr (...) początek biegu terminu zasiedzenia służebności gruntowych o treści odpowiadających służebności przesyłu powinien być liczony od momentu przejścia ich własności ze Skarbu Państwa na rzecz osób prywatnych w dniach 17 lutego 1960 r. (dla działki nr (...)) i 29 marca 1960 r. (dla działki nr (...)). W przypadku natomiast działek nr (...) bieg terminu zasiedzenia rozpoczął się dopiero w dniu 23 listopada 1971 r., kiedy to własność nieruchomości została ponownie przeniesiona ze Skarbu Państwa na rzecz S. H. i M. H..

Były to również momenty, według który Sąd winien oceniać dobrą lub złą wiarę poprzednika prawnego wnioskodawczynie decydującą o zastosowaniu krótszych lub dłuższych terminów zasiedzenia.

Sąd uznał, iż w każdym z tych przypadków wejście w posiadanie służebności na nieruchomościach stanowiących działki nr (...) nastąpiło w złej wierze. Sąd miał na uwadze, iż zgodnie z art. 7 k.c. winien był domniemywać dobrą wiarę posiadania, mimo to przyjął, iż wejście w posiadanie powyższej służebności gruntowej przez poprzednika prawnego wnioskodawczynie nastąpiło w złej wierze. Wnioskodawczynie (podobnie jak uczestniczka (...) S.A. z siedzibą w P., która popierała wniosek), dowodziła zasiedzenia na skutek upływu 30 lat posiadania służebności opisanej we wniosku. Wynika z tego wprost, iż uznawała swego poprzednika za podmiot, który wszedł w posiadanie służebności w złej wierze. W przeciwnym razie w treści wniosku lub w którymkolwiek z pism złożonych w toku postępowania znalazłoby się stwierdzenie sugerujące, by termin zasiedzenia określić na 20 lat i uznać poprzednika wnioskodawczynie jako nabywcę posiadania służebności w dobrej wierze. Sąd nie widział żadnych podstaw, aby wbrew intencji wnioskodawczynie i stanowisku uczestniczki (...) S.A. z siedzibą w P. przyjmować, że wejście w posiadanie służebności nastąpiło w dobrej wierze, a zatem przyjmować krótszy termin zasiedzenia służebności. Sąd uznał bowiem, iż skoro poprzednik prawny wnioskodawczynie wybudował na gruncie poprzedników prawnych uczestniczki napowietrzną linię energetyczną i

posadowił słupek bez uprzedniego wywłaszczenia lub zawarcia z właścicielami gruntu umowy dotyczącej korzystania z nieruchomości, należy go uznać za posiadacza w złej wierze.

Kolejno należało rozważyć, jaki czas posiadania służebności był potrzebny do nabycia służebności przez poprzednika prawnego wnioskodawczyni w złej wierze, Sąd winien przy tym mieć na względzie, iż na przestrzeni okresu, w którym trwało to posiadanie, zmianie uległy decydujące o tym uregulowania materialnoprawne.

Zgodnie z art. 172 § 1 i 2 k.c. w brzmieniu obowiązującym od 1 października 1990 r. posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze (zasiedzenie). Po upływie lat trzydziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze.

Należało pamiętać, iż przed 1 października 1990 r. art. 172 § 1 i 2 k.c., od początku obowiązywania kodeksu cywilnego, miał odmienne brzmienie niż obecnie. Zawierał bowiem unormowania, w myśl których posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dziesięciu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze (zasiedzenie). Po upływie lat dwudziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze.

Począwszy od 1 stycznia 1965 r., kiedy to wszedł w życie kodeks cywilny, aż do dnia 1 października 1990 r. obowiązywały krótsze niż obecnie terminy zasiedzenia – termin dziesięcioletni obowiązujący osoby, które weszły w samoistne posiadanie nieruchomości w dobrej wierze i dwudziestoletni obowiązujący osoby, które posiadanie takie uzyskały w złej wierze.

Obecne brzmienie art. 172 § 1 i 2 k.c. zostało nadane ustawą z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz.U. nr 55 poz. 321). Przepis przejściowy zawarty w art. 9 ww. ustawy nakazuje do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed dniem wejścia w życie ww. ustawy, stosować od chwili wejścia w życie ww. ustawy przepisy tej ustawy - z zaznaczeniem, że dotyczy to w szczególności możliwości nabycia prawa przez zasiedzenie. Literalna wykładnia cytowanego przepisu art. 9 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. nakazuje przyjmować, iż zastosowanie nowych regulacji do oceny kwestii zasiedzenia powinno dotyczyć tylko tych przypadków, w których termin zasiedzenia biegł przed wejściem w życie ww. ustawy, a więc przed 1 października 1990 r., i do tego czasu nie upłynął, tj. nie nastąpiło jeszcze zasiedzenie. Nadto, zważywszy, iż skutek w postaci zasiedzenia następuje ex lege, zmiana dokonana w dniu 1 października 1990 r. nie mogła objąć tych przypadków, w których zasiedzenie już nastąpiło. Godziłoby to bowiem zarówno w konstytucyjną zasadę niezakończania prawa wstecz, jak również zasadę ochrony praw słusznie nabytych. W orzecznictwie ukształtował się zatem pogląd, iż do przypadków zasiedzenia, które nastąpiło przed wejściem w życie ustawy nowelizującej (1 X 1990 r.) będą miały zastosowanie 10-letnie i 20-letnie okresy posiadania, przewidziane w art. 172 k.c. w brzmieniu obowiązującym przed tą datą (tak postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 września 1993 r., II CRN 89/93, LEX nr 110583, podobnie postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2005 r. IV CK 133/05).

Jak już wskazano, wedle przedstawionych wyżej ustaleń wejście przez poprzednika wnioskodawczyni w posiadanie służebności gruntowej na nieruchomościach stanowiących działki nr (...) nastąpiło w 1960 r. Doszło do tego jeszcze przed wejściem w życie kodeksu cywilnego, co nastąpiło z dniem 1 stycznia 1965 r. (zob. art. I ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Przepisy wprowadzające kodeks cywilny). Przepisy intertemporalne dotyczące zasiedzenia zostały zawarte w art. XLI § 1 i 2 ww. ustawy. Zgodnie z nimi do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed dniem wejścia w życie kodeksu cywilnego, stosuje się od tej chwili przepisy tego kodeksu; dotyczy to w szczególności możliwości nabycia prawa przez zasiedzenie. Jeżeli termin zasiedzenia według kodeksu cywilnego jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych, bieg zasiedzenia rozpoczyna się z dniem wejścia kodeksu w życie; jeżeli jednak zasiedzenie rozpoczęte przed dniem wejścia w życie kodeksu cywilnego nastąpiłoby przy uwzględnieniu terminu określonego w przepisach dotychczasowych wcześniej, zasiedzenie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

Przed wejściem w życie kodeksu cywilnego kwestię zasiedzenia normowały regulacje art. 50 i następnego dekretu z dnia 11 października 1946 r. Prawo rzeczowe (Dz.U. nr 57 poz. 319). Zgodnie z art. 184 § 1 i 2 ww. aktu prawnego terminy

zasiedzenia służebności gruntowej były ukształtowane tak jak obecnie – tj. trzydzieści lat dla osób, które uzyskały posiadanie służebności w złej wierze.

Przy przyjęciu, że poprzednik wnioskodawczyni uzyskał posiadanie służebności na ww. nieruchomościach stanowiących obecnie działki nr (...) w złej wierze w dniu 17 lutego 1960 r. dla działki nr (...) i w dniu 29 marca 1960 r. dla działki nr (...), trzydziestoletni termin zasiedzenia liczony według art. 184 § 2 dekretu z dnia 11 października 1946 r. Prawo rzeczowe upłynąłby dopiero odpowiednio w dniu 18 lutego 1990 r. i 30 marca 1990 r.

Dwudziestoletni termin zasiedzenia określony w art. 172 § 2 k.c. liczony od dnia wejścia w życie kodeksu cywilnego (czyli 1 stycznia 1965 r.), stosownie do art. XLI § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Przepisy wprowadzające kodeks cywilny, upłynąłby w dniu 1 stycznia 1985 r., zatem przed upływem terminu liczonego według art. 184 § 2 ww. dekretu.

Sąd uznał zatem, iż termin zasiedzenia powinien być liczony według art. 172 § 2 k.c. w brzmieniu obowiązującym przed 1 października 1990 r., przy zastosowaniu regulacji zawartej w XLI § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Przepisy wprowadzające kodeks cywilny, tj. od wejścia w życie kodeksu cywilnego, co nastąpiło 1 stycznia 1965 r.

Dla nieruchomości stanowiących działki gruntu nr (...) termin ten upłynął zatem w dniu 2 stycznia 1985 r. Wówczas obowiązywał jeszcze art. 128 k.c. w jego pierwotnym brzmieniu, a własność urządzeń przesyłowych i związane z nią posiadanie służebności pozostawała w rękach Skarbu Państwa i było realizowane przez Zakłady (...) z siedzibą w P. jako jego statio fisci. Zasiedzenie służebności na działkach nr (...) nastąpiło zatem na rzecz Skarbu Państwa w dniu 2 stycznia 1985 r.

W przypadku działek nr (...) bieg terminu zasiedzenia służebności rozpoczął się w dniu 23 listopada 1971 r., kiedy to własność nieruchomości została ponownie przeniesiona ze Skarbu Państwa na rzecz S. H. i M. H.. Gdyby liczyć go zgodnie z treścią art. 172 § 2 k.c. w brzmieniu obowiązującym od początku obowiązywania kodeksu cywilnego do dnia 1 października 1990 r. jako okres dwudziestu lat, upłynąłby w dniu 24 listopada 1991 r. a zatem po zmianie ww. przepisu. Stosownie zatem do art. 9 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny należało do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed dniem wejścia w życie ww. ustawy, stosować od chwili wejścia w życie ww. ustawy przepisy tej ustawy, tj. przyjmować wprowadzony nią dłuższy, trzydziestoletni termin zasiedzenia.

Termin ten liczony od 23 listopada 1971 r. upłynął w dniu 24 listopada 2001 r., tj. w okresie, gdy własność urządzeń przesyłowych znajdowała się już w rękach (...) S.A. w S. powstałej wcześniej i w dniu 6 czerwca 2001 r. zarejestrowanej w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem (...). Bezsporny fakt, iż (...) S.A. w S. była następcą prawnym kolejnych następujących po sobie podmiotów poczynając od Skarbu Państwa zastępowanego przez Zakłady (...) z siedzibą w P. w zakresie własności urządzeń przesyłowych, była również następcą prawnym w zakresie dotyczącym posiadania służebności. Z tego względu znajdowała się w sytuacji o której mowa w art. 176 § 1 k.c. Na jej rzecz w dniu 24 listopada 2001 r. nastąpiło zatem zasiedzenie służebności.

Brak było możliwości wezwania do udziału w niniejszej sprawie w charakterze uczestnika (...) S.A. z siedzibą w S., na rzecz której Sąd stwierdził zasiedzenie, albowiem podmiot ten nie istnieje od czasu połączenia się w Grupę Energetyczną (...). S.A. z siedzibą w P. - czyli w spółkę, która obecnie działa pod firmą (...) S.A. i bierze udział w niniejszej sprawie.

Kierując się ogółem powyższych okoliczności Sąd orzekł jak w punktach I – IV sentencji postanowienia.

W punkcie V sentencji postanowienia Sąd dał wyraz zasadzie wynikającej z art. 520 § 1 k.p.c., zgodnie z którą każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie, przyjmując iż w realiach sprawy nie było podstaw do odstępstwa od niej na podstawie art. 520 § 2 lub 3 k.p.c. Należało mieć na względzie, iż przedmiotowe postępowanie zostało zainicjowane przede wszystkim interesem wnioskodawczyni, która chciała uzyskać na swoją rzecz ograniczone prawo rzeczowe, zaś osiągnięcie tego celu bez postępowania sądowego nie było możliwe. Pomimo iż wygrała sprawę, nie zachodziły podstawy do zasądzenia na jej rzecz od uczestników kosztów postępowania na

podstawie art. 520 § 2 lub 3 k.p.c. Taką ocenę podstaw do zastosowania art. 520 § 1-3 k.p.c. przyjął Sąd Okręgowy w Szczecinie w postanowieniu z dnia 7 października 2014 roku wydanym w sprawie o sygn. akt II Ca 1289/13.

Rozstrzygnięcie zawarte w punkcie VI Sąd wydał na podstawie art. 83 ust. 2 w zw. z art. 113 § 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz.U. z 2010 Nr 90 poz. 594) oraz z art. 520 § 1 k.p.c. Sąd nakazał wnioskodawczyni, jako stronie która wniosła o dokonanie czynności związanej z wydatkami, zapłacić na rzecz Skarbu Państwa tytułem zwrotu wydatków kwotę 729,60 zł poniesioną tymczasowo przez Skarb Państwa na poczet kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego, które nie znalazły pokrycia w uiszczonej przez wnioskodawczynię zaliczce.

SSR Szymon Pilitowski

Sygn. akt I Ns 201/15

Zarządzenia:

1. odnotować w kontrolce uzasadnień,
2. (...)
3. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć
 - pełnomocnikowi wnioskodawczyni,
 - pełnomocnikowi uczestniczki H. M. z pouczeniem o apelacji.

G., dnia 25 lutego 2016 r.

SSR Szymon Pilitowski